

Na Kitajskem se boj za oblast nadaljuje

MAO TSETUNGA, "očeta rdeče Kitajske in kitajskega komunizma", še vedno navdušeno pozdravlja, kjerkoli in kadarkoli se pojavi, toda njegova beseda na zaleže več toliko, kot je nekdaj. "Velika proletarska kulturna revolucija", ki jo je sprožil poleti 1966, je običajna, Mao Tse-tung se je odločil za obnovo organizacije Komunistične stranke kot nosilca in kot sredstva oblasti. Na sliki ga vidimo, ko pozdravlja množico na zborovanju v Peipingu.

PEIPING, Kit. — Tisti redki politični opazovalci, kar jih je še v Peipingu, mislijo, da danes ni mogoče smatrati Kitajske kot enotne države, kjer vlada centralna uradna. Vsa Kitajska je danes vsota provinc, v provincih pa vladajo kar na svojo roko provincialni odbori. Koliko se oziroma na želje in povelja, ki prihajajo iz Peipinga, je odvisno od strukture provincialnih odborov. Praviloma vladajo v odborih koalicije med armado, rdečimi gardami in bivšimi partijskimi voditelji, ki se naslanjajo na razne struje v centralnem partijskem odboru, toda ne zmeraj na Maoetungovo. Pri tem pa provincialni odbori nastopajo

zmeraj v Maovem imenu, akoravno se ne podrejo Maovi o-kolici.

Centralno upravo v Peipingu pa še zmeraj razjedajo trenja med različnimi skupinami, med njimi je največja Maovo, toda ni tako močna, da bi krotila vse ostale. Vse misli rdečih politikov v Peipingu so seveda obrnjene proti bodočemu partijskemu kongresu. Tam bo izvoljen nov glavni odbor, ki bo skušal spraviti deželo pod eno upravo. Da bo na Kongresu igrala Maova skupina prvo vjolino, o tem poznavalci ne dvomijo, mislijo pa, da bo skupina ki se bo opirala na vojaške kroge, igrala precej neodvisno vlogo.

Liberalne sile v ČSR se začele razlezati

Liberalna skupina v vodstvu Komunistične partije je v manjšini.

PRAGA, ČSR. — Hitreje, kot so pričakovali, so se pokazale prve razpoke v prvotno zelo strnjениh vrstah političnih nasprotnikov stalinista Novotnega. Komaj so dobili vsaj del oblasti v roke, se že trejo med seboj. Spor se v glavnem vrti okoli vprašanja, kako hitro naj sedanjemu režimu tovariša Dubčeka utrjuje svoje pozicije. Liberalna skupina misli, da je to treba delati hitro, sredinska skupina, ki jo vodi Dubček, je pa za previdno taktiko, da se ne zaleti. Tako nevarnost je pa zelo stvarna. Liberalne Literarne novice poročajo na primer, kakšen je položaj v 11-članskem partijskem predsedstvu.

ralnemu krilu, tovariša Dubčeka podpirala le Černik in Kolder, dočim ima struja, ki simpatizira z Novotnym, kar 5 članov v predsedstvu. Ako je to res, potem ima Dubček prav, ako zmeraj svetuje opreznost in previdnost.

Konkretno se tretja Dubček in njegova skupina z liberalno v vprašanju, kdaj na bo strankin kongres. Liberalna struja ga hoče imeti takoj, recimo v dveh mesecih, Dubček pa šele prihodnjo pomlad, da namreč dobro "pripravi" kongres. Ako bi ga sklical takoj, se lahko zgodi, da bi na njem imeli javni in tihi prijatelji Novotnega vsaj malo večino. Kaj pa potem?

Ni pa v debati le vprašanje kongresa, živahen je tudi razgovor, kakšen naj bo parlament. Ali naj še naprej velja načelo, da

mora imeti Narodna fronta monopol na vsa poslanska mesta, da pripada v okviru fronte komunistom "vodilna vloga", ali pa naj zavlada načelo čiste demokracije: komunisti naj imajo le takrat večino v parlamentu, kadar zmagajo v res svobodnih volitvah. Dubček se zavzema za sedanj sistem, liberalna struja pa zagovarja pravo parlamentarno demokracijo. Molčijo domači stalinisti in njihovi varuhi v Kremlju. To pa ni dobro.

Rasizem začel resno vznemirjati Britanijo

V britansko-konservativni stranki je prišlo do notranjega razcepa v vprašanju rasne politike.

LONDON, Vel. Brit. — Vodnik konservativne stranke Edward Heath je odstavil Enocha Powella kot vojnega ministra v svoji "senčni vladi", ker je v javnem govoru zahteval poseben zakon, ki naj bi omejil nebelo prebivalstvo Velike Britanije. Powellov govor preteklo soboto zvečer je bil označen za "rasističnega v tonu", ki bi utegnil raso napetost še zaostriti.

V Veliki Britaniji ima glavna opozicijska stranka izbrano celo "vlado", katere člani imajo nalogo posvečati vso svojo pozornost delu odgovarjajočih ministrov v pravi vladi in se posebej ukvarjati tudi s proučevanjem njihovih nalog. Člani take opozicijske "senčne vlade" so predvideni za izbrana mesta v vladi, če opozicija pri volitvah zmaga in prevzame vlado.

Rasna napetost se je pojavila v Veliki Britaniji pred manj kot 10 leti in postaja iz leta v leto ostrejša. Vlada je močno omejevala naseljevanje drugih barvnih ljudstev v Veliko Britanijo, toda število takih priseljenec je še vedno veliko in marsikomu "zele previsoko". Eden takih je E. Powell in z njim večina skrajnega desnega krila konservativne stranke.

Powell noče Azijcev in Afričanov

E. Powell je zahteval v govoru v Birminghamu preteklo soboto na strankinem zborovanju ustavitve priseljevanja Azijcev in Afričanov v Veliko Britanijo. Četudi vseh drugobarnih prebivalcev v Veliki Britaniji ni veliko preko milijona med 55 milijoni prebivalcev ter se jih letno priseli le okoli 50.000, je Powell trdil, da so predeli, kjer se beli domačini "počutijo kot tuji". Po njegovem to ne gre.

Sedanja delavska vlada je predložila posebne zakonske načrte, ki naj bi jamčili drugobarnim državljanom enake pravice in možnosti. Predlogi so prišli ta teden v razpravo v parlamentu. Med tem ko jih velika večina poslancev delavske stranke podpira, se je precejšnji del konservativcev izjavil proti njim. Govore o nevarnosti razcepitve konservativne stranke, ki je v zadnjih letih, odkar je Velika Britanija v stalnih gospodarskih težavah, zelo okrepila svoj položaj med volivci in bi po sedbi raziskovalcev razpoložljiva volivcev odlično zmagala, če bi prišlo sedaj do parlamentarnih volitev. Rasni prepriji ki utegne zelo škodovati.

Morilec 8 bolničark v Chicagu Speck ab-normalen

CHICAGO, Ill. — Richard F. Speck, ki je bil obsojen na smrt zaradi umora 8 mladih bolničark v Chicagu poleti 1966, bo vložil baje priziv, ker da je bil zaradi svoje "genetične abnormalnosti" nagnjen k napadalenosti in svojevrstni spolni razdraženosti.

Zdravniška preiskava je dognala, da so v njegovih celicah po 3 kromosomi namesto običajnih dveh. Posebna zdravniška preiskava pred sodno razpravo je dognala, da je Speck duševno popolnoma normalen in odgovoren za svoja dejanja.

Novi grobovi

John Janecic
V nedeljo zvečer je umrl v White Cliff Manor Nursing Home 69 let stari John Janecic s 1360 E. 53 St., rojen v Sloveniji, vdovec po pok. Frances, roj. Bostjancic, oče Johna (St. David, Ariz.) in Franka (Streetsboro, O.), 6-krat stari oče. Pogreb bo iz Grdinovega pokopališča v Kane, Pa., kjer bo pogrebni spreved takoj po pogrebnih sv. maši.

Frances Martin

V Cleveland Clinic je umrla 65 let stara Frances Martin z 21850 Tracy Ave., roj. Krasovec na Vrhniki nad Ljubljano, od koder je prišla v ZDA leta 1920 in kjer je zapustila sestro Ivan-ko Pišlar, žena Freda, mati Mrs. Harold (Alma) Volpe in Freda W., 6-krat stara mati, sestra pok. Thomasa, pok. Franka, Antona in Mary Ogrin. Pokojna je bila članica SNPJ št. 158, Kr. št. 3 Progres. Slovenk in Kluba slov. upokojenec v Euclidu. Pogreb bo iz Zeletovega pokopnega zavoda na E. 152 St. v četrti ob desetih dopoldne na Knollwood pokopališče.

Richard M. Nixon vodi proti vsem demokratom

PRINCETON, N.J. — Gallupov zavod za ugotavljanje javnega mnenja in razpoloženja je ugotovil pretekli teden, da je republikanski predsedniški kandidat Richard M. Nixon trenutno pred vsemi tremi verjetnimi demokratskimi kandidati. Gallup je pri vseh primerjavah in vprašanjih upošteval tudi G. Wallacea.

Na vprašanja, če bi bil republikanski kandidat Nixon, demokratski pa McCarthy, se jih je izjavilo 41% za Nixona, 38% za McCarthyja, 10% za Wallacea, 11 je bilo pa neodločenih.

V slučaju, da bi bil Nixon kandidat proti R.F. Kennedyju, se jih je izjavilo za Nixona 41%, za Kennedyja 38%, za Wallacea 10%, 11 je bilo neodločenih. Proti McCarthyju in Kennedyju je Nixon enako močan, nekaj močnejši je proti Humphreyju, ki pa doslej svoje kandidaturne sploh še ni prijavil. Za Nixona se je izjavilo 43% po vprašanih, za Humphreyja 34%, za Wallacea 9%, 14% jih ni imelo nobene jasne sodbe.

U Tant res optimist?

TEHERAN, Ir. — Glavni tajnik ZN U Tant je v nedeljo zvečer, ko je priletel sem na konferenco ZN za človečanske pravice, ki se je večer začela tu v njegovi navzočnosti, dejal čimniskarjem, da je optimističen tako v pogledu razgovorov o Srednjem vzhodu kot tudi glede sporazuma med Washingtonom in Hanojem o kraju in začetku razgovorov o končanju vojne v Vietnamu.

Včeraj se je Tant razgovarjal s posebnim opolnomočenecem ZN Gunnarjem Jaringom o položaju razgovorov za pomiritev Srednjega vzhoda in za "odstranitev posledic izraelsko-arabske vojne" v preteklem juniju. Čeprav je Tant dejal, da je v tem vprašanju optimist, je le malo izgledalo, da bi se to vprašanje skoro premaknilo z mrtve točke. V Kairu govore javno, da so Jaringovi napori za razgovore med arabskimi državami in Izraelom pod pokroviteljstvom ZN propadli.

ZGREŠENA POLJEDELSKA POLITIKA KRIVA STISKE

Skupina državljanov, ki je preiskovala lakoto in pomanjkljivo prehrano v naši deželi, je prišla v obširnem poročilu do zaključka, da je napačna poljedelska politika kriva pomanjkanja in stradanja milijonov ljudi v Združenih državah.

WASHINGTON, D.C. — Preiskovalni odbor državljanov za lakoto in pomanjkljivo prehrano je v 100 strani obsegajočem poročilu, ki je bilo včeraj objavljeno, opozoril na zgrešeno farmarsko politiko v naši deželi, ki je kriva, da na milijone ljudi čisto po nepotrebnem strada. Za napačno politiko in poljedelstvu dolži poročilo dva kongresna odbora in poljedelsko tajništvo, ki se mora podrežati njenemu "diktatu". Pomanjkanje in stradanje ni omejeno samo na Mississippi in nekatere druge države na jugu, ampak sega tudi na vzhod in na sever. Obsežno študijo so financirale cerkve, razne ustanove in skupine, ki se zanimajo za socialni položaj dežele.

Vlada Združenih držav v smislu zakonov in predpisov daje težke milijone iz leta v leto peščice velikih farmerjev za podpiranje cene deželnih pridelkov in za omejitve obdelovalne zemlje, pa komaj po nekaj sto tisoč za pomoč stradalajočim milijonom v "deželi blagostanja", pravi poročilo.

Če bi šlo nekaj tisoč ljudi po več dni vsak mesec lačnih po svojih potih v bogati deželi, kot je naša, bi se ljudje čudili, hodi pa jih dejansko lačnih vsak dan na milijone in položaj se nemara še slabša, je dognala študija. Ugotovila je, da stradajo ljudje v 256 okrajih 20 držav vse od juga pa do severa in vzhoda dežele. Največ lačnih naj bi bilo v državi Georgia, ugotovili so jih v 47 okrajih države, sledi Mississippi s 36 okraji. Odbor, ki je preiskavo vodil, je dognal, da ljudje stradajo in so preslabo hranjeni v prav vseh delih naše dežele, povsod je večje ali manjše število revnih družin in posameznikov, ki si ne morejo kupiti zadostne in primerne hrane.

Študija opozarja, da ni vsokojvanje v Vietnamu krivo, da se zvezne oblasti ne pobrigajo, da bi ubožnim ljudem, ki so v pomanjkanju, pomagale. Sredstva za to so na razpolago, le da jih poljedelsko tajništvo ne uporablja pod vplivom nekaterih vplivnih članov Kongresa.

"Samo leta 1967 je 9 velikih posestnikov dobilo skupaj preko 14 milijonov dolarjev v okviru farmarskih programov kot pravi poročilo poljedelskega tajništva, — za opogumljenje, napredek in krepitev družinskih farm..." trdi poročilo in nato ugotavlja, da "delitev izplačil v leta 1967 dokazuje, da omenjeni cilj ni dosegan. Okoli 42,7% malih farmerjev z letnim dohodkom izpod \$2.500 je prejelo komaj 4,5% vseh izplačil zvezne vlade namenjenih podpiranju poljedelstva, med tem ko je 10% velikih lastnikov zemlje, katerih vsak ima preko \$20.000 letnih dohodkov, prejelo 64,5% vseh denarnih izplačil poljedelskega tajništva".

Študija trdi, da je "pravljica" trditve, da imajo revni možnost podpore v hrani iz zalog odvisnih deželnih pridelkov. Le 5,4 milijone dobiva to podporo, ko število potrebnih presega 29 milijonov. Med tistimi 5,4 milijoni, ki podporo dobivajo, niso vedno ravno najbolj revni, trdi poročilo.

Velikanski jez

Grand Coulee jez v državi Washington je 550 čevljev visok in 4.300 čevljev dolg. Njegove turbine imajo skupaj 18 milijonov konjskih sil.

Iz Clevelanda in okolice

Zadušnica—

Jutri, v sredo, ob osmih ob 15. obletnici njene smrti.

Sen. McCarthy bil v mestu—

Demokratski predsedniški kandidat sen. Eugene J. McCarthy je včeraj priletel v mesto na Burke letališče, kjer ga je pričakalo in navdušeno sprejelo večje število njegovih podpornikov. Zvečer je govoril v hotelu Statler Hilton o potrebi boja za enake pravice doma. Poudaril je važnost poročila predsednikove komisije o vzrokih izgrediv v črnih predelih naših vlemestani. Kasneje je govoril še na kampusu Western Reserve univerze, kjer ga je poslušalo okoli 2.000 študentov. Delegate za narodno demokratsko konvencijo v Chicagu v avgustu je pozival, naj se ne odločijo dotlej za nobenega, naj rajše počakajo, da bodo videli na sami konvenciji, kako se bo položaj razvijal.

Fantič izgubil obe roki—

Eldridge Neal, star 14 let, in njegov brat Gary, star 13 let, sta včeraj v kleti njihovega doma na 1318 E. 124 St. mešala razne kemikalije, ko je nenadno prišlo do eksplozije, ki je Eldridgeu utrgala obe roki, Garyju pa tri prste na desni roki in ga verjetno za vedno oslepila. Dečka sta naročala razne kemikalije po pošti, nato pa v kleti izdelovali "dimne bombe" in razne vrste umetnega ognja. S tem sta se ukvarjala že dve leti, je dejal njun oče, ki je bil v času eksplozije doma, ker je brez posla. Dejal je, da je smatral, da je to, kar njegova fanta počneta, prav za nju.

Pušk M-16 ni in ni

WASHINGTON, D.C. — Že leta 1961 so vojaški strokovnjaki pri preskušanju nove M-16 puške ugotovili, da bi bila ta veliko primernejša za južnovietnamske oborožene sile kot starejša M-1, ker je dosti lažja. Ne smemo pozabiti, da je povprečen vietnamski vojak velik le okoli 5 čevljev in tehtal le 90 funtov.

Kljub tej ugotovitvi in ponovni prošnji ameriških vojaških vodnikov v Južnem Vietnamu je še vedno večji del južnovietnamske vojske oborožen s starejšim, težjim tipom puške, med tem ko so dobili rdeči že lani nove, moderne ruske puške, ki so vsaj tako dobre kot M-16, če ne celo boljše.

Obrambno tajništvo je sedaj povečalo produkcijo M-16, da bo teh pušk dovolj za domače, ameriške oborožene sile in za vietnamske.

Socialist sestavlja belgijsko vlado

BRUXELLES, Belg. — Kralj Baudouin je poveril sestavo nove vlade socialistu Leu Collardu. Pričakujejo, da bo vlado sestavil v zvezi s stranko krščanskih demokratov.

Naloga je težavna zaradi narodnostnega in jezikovnega spora med francoskimi Valonci in med Flamci. Prav zaradi tega spora je padla zadnja vlada in so bile izvedene nove parlamentarne volitve.

Če še niste naročnik AMERIŠKE DOMOVINE, postanite še danes!

CLOUDY

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno z verjetnostjo neviht in nalivov. Najvišja temperatura blizu 70.

AMERIŠKA DOMOVINA

6217 St. Clair Ave. — Henderson 1-0629 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 81 Tuesday, April 23, 1968

Kriza v komunizmu

Komunizem se kot tak nahaja v neki prehodni dobi, ki je še ne razumemo popolnoma. Imamo pa že vse polno znakov za tako krizo.

Vzemimo na primer poglavje komunističnih kongresov. Kitajska komunistična stranka bi morala že davno imeti redni kongres, ga je odlagala od leta do leta, sedaj pa je prišla do spoznanja, da ga ne sme več odlagati. Je sklenila, da ga skliče za konec letošnjega leta.

Rusiji je nekaj podobnega potrebno radi domače in zunanje politike. Zato je sklenila, da proti koncu leta skliče mednarodni kongres. Pot do kongresa je bila dolga in posuta s razočaranji. Se sedaj niso v Kremlju čisto zadovoljni s programom za kongres, pa si ne morejo pomagati. Ako bi ga kaj spreminjali, bi odbili od kongresa še to ali ono pomembnejšo stranko.

Na kongres se vneto pripravlja jugoslovanski komunizem. Hoče na njem obravnavati same pereče probleme, teh je pa na pretek. Sam Tito je moral parkrat poseči v priprave in jih usmerjati na bistvo: kako obdržati in utrditi komunistom vodilno vlogo v deželi in ji dati tako obliko in vsebino, da bi ljudje nanjo kaj dali. Pogojev za vodilno vlogo pa Titova tovarišija nima ravno preveč, kajti drugače ji ne bi Tito v svojih govorih kar naprej očital, da greši tu in da greši tam in da se je treba duhovno preobraziti, drugače bo Kongres postal le perifečne praznih besed.

Na kongres v jeseni se pripravlja tudi poljska Komunistična stranka. Je pa kongresa tudi nujno potrebna, kajti razjedajo jo od leta do leta bolj notranji spori vseh mogočih vrst. Podobne bolečine imajo tudi druge komunistične partije, vsaka jih skuša zdraviti po svoje.

Kongresi in priprave nanje v komunističnih vrstah so znak, da nekaj ne more biti v redu v komunizmu. Komunisti sami se pa za idejno krizo v njihovem gibanju menijo le malo, jim gre bolj za oblast. To se vidi iz priprav za kongrese. V vseh deželah, kjer pričakujejo kongres, se tovariši vneto pripravljajo nanj z načrti, kako bi na kongresnih sejah dobili večino za svoje struje in izvolili take partijske organe, ki bi koristili njihovim osebnim ciljem ali pa ciljem njihovih frakcij. Najvažnejše je seveda vprašanje, kdo bo prišel v glavne partijske odbore in njihove odseke. Tam namreč tiči vsa komunistična oblast, tam je jedro komunistične diktature. Zato je izredno važno, kako daleč segajo pristojnosti in delokrog glavnih odborov. Okoli tega glavnega vprašanja se vrtijo vsa druga, ki so manj pomembna.

Najbolj kočljiv je seveda odgovor na vprašanje, kakšni naj bodo odnosi med glavnim odborom KP in pa centralno vlado. V načelu je na to vprašanje odgovoril že Lenin, ko je postavil glavni odbor in partijo na prvo mesto, vlado in parlament pa na drugo. V Moskvi se tega načela še zmeraj držijo, toda ne tako dosledno kot pod Leninom in Stalinom. Takrat ni bila vlada podrejena glavnemu odboru, je bil glavni tajnik stranke tudi voditelj javne uprave (vlade). Stalin je bil glavni tajnik in ministrski predsednik do svoje smrti. Pri tem je dosledno pazil, da je bila partija zmeraj nad vlado. Sedaj je to nekoliko drugače; glavni tajnik skupaj pokažeta v javnosti. Brežnjev in Kosygin se slučajno dobro razumeta, zato se ne čuti, da je partija nekaj posebnega in vlada pa zopet nekaj posebnega, pri čemur je vlada podrejena partiji.

Vendar pa ruski vzorec ni povsod izpeljan. V Romuniji vlada v tem pogledu še čisti stalinizem: Ceausescu je ob enem predsednik republike in glavni tajnik stranke. Je torej absoluten gospodar v deželi in se tega tudi dobro zaveda. Podoben položaj ima — toda v spremenjeni obliki — Tito v Jugoslaviji. Nemški Ulbricht bi bil rad kaj takega, pa še ni dosegel svojega cilja. Tudi kitajski Mao je v podobnem položaju. Dobro je pa izrabil ruski vzorec v Varšavi in Budimpešti, nekaj manj v Sofiji. Glavni problem na polju je sedaj Praga, tja so obrnjene vse oči.

V Pragi je bil dolga leta A. Novotny glavni tajnik stranke in predsednik republike, vsakratni ministrski predsednik je bil pa njegov izvršilni organ. Ko je padel njegov režim, je dežela dobila posebnega predsednika republike (generalna Svoboda), posebnega glavnega tajnika KP Dubčeka in posebnega ministrskega predsednika Černika. Formalno vlada torej v Pragi režim, ki ni podoben moskovskemu.

S tem niso zadovoljne napredne struje med Čehi, tudi ne med češkimi komunisti. Zahtevajo, da bi bila vlada s parlamentom gospodar v deželi in ne morda glavni odbor KP z generalnim tajnikom. Niso torej zadovoljne z navidežno ravnopravnostjo med vlado in stranko, hočejo nekaj več, kar bi podrlo ideološko osnovo komunistične diktature. Tu so se močno namršili v Moskvi. So tako zaropotali,

da se je glavni tajnik Dubček začel umikati. Sviri praško ulico in češko javnost, naj ne pretirava svojih zahtev, naj ne misli le na sadove svobode, ampak tudi na žrtve, ki jih zahteva narodno blagostanje. Napredne struje seveda niso istih misli kot tovariš Dubček, pa se bodo morale sprijazniti z resnico, da ni drevesa, ki bi rastle v nebesa. Pot do takega spoznanja bo pa dolga in polna razočaranj. Drugod bi verjetno prišlo do burnih političnih dogodkov; na Češkem jih verjetno ne bo. Čehi imajo sicer svojega Husa, imajo pa tudi dobrega vojaka Švejka. V odločilnem trenutku bo zmaga Švejkova miselnost.

BESEDA IZ NARODA

Njujorška srenja v praznični obleki

Slovenski otroci v narodnih nošah z butaricami pred cerkvijo sv. Cirila na Osmi na Cvetno nedeljo 1968.

NEW YORK, N.Y. — V človekovi naravi je menda veliko dobrega in pa tudi precej slabega. Na strani slabosti sta skorajda tudi bahavost in domišljavost. Po naslovu tega sestavka bo marsikdo smatral, da je napisan v namenu bahanja: Poglejte nas, mi pa imamo za praznike novo obleko!

Če hočete — tudi tako lahko stvar jemljete, čeprav je v bistvu čisto drugačna. Nič ni v njej domišljavosti, nič ni v njej bahavosti — ampak preprosto in iskreno otroško veselje.

V tem veselju je namreč naša srenja začela praznično velikonočno življenje (na Cvetno nedeljo); in prav tako je v takšnem veselju končala svojo Veliko noč na vstajensko nedeljo! Obakrat smo se nanovo oblekli in stare navade slovenske domačnosti, ki daje praznikom narodni značaj. Tega pa ima naša preteklost v polni meri. In če bomo to preteklost v zdajšnjem ukrojevali, potem bomo svoj narod tako na rodni tleh kakor tudi njegove srenje, raztresene po tujem, v bodočnosti ohranili.

Zategadelj naša srenja pravzaprav ni oblekla nove obleke, temveč je staro praznično oblačilo povlekla iz zaprte skrinje v podstrešnem kotu kmečke domačije!

Hvala Bogu, za našo Cvetno nedeljo sem bil precej boljši od njujorškega vremenskega napovedovalca. On napove dež — pa sonce prisije, napove sonce — pa se nam dež vlije. Pri mojem napovedovanju srenjske Cvetne nedelje pa je bilo, kot je napoved že dva tedna poprej govorila. Takrat sem namreč napovedoval takole:

„Cvetna nedelja bo cvetna — posebno, če bo sončna. Pri osmi maši bodo zbrane članice Društva Marije Pomagaj, pri deseti pa mladina v procesiji v narodnih nošah in nosili bodo butarice...“

In kaj se je na Cvetno nedeljo od tega napovedanega zares tudi zgodilo? Vprav vse, kar je bilo napovedano! Pri vsem tem je moj delež samo v pravnih napovedih, v vsem drugem — in to v glavnem in pomembnem — gre zaslugi in hvala članicam Društva Marije Pomagaj, ki so dale lepoto domače cerkve pri osmi maši in potem naši mladini, ki nam je omogočila napraviti Cvetno nedeljo po starem običaju, ki pozna butarice, katere na-

gičnost tega velikega zgodovinskega trenutka v spominskem obnavljanju podčrta. Zapeli so nam pretresljiv in čudovito lep Gallusov spev „Glejte, kako umira...“ Prvič so peli z nekakšnim malim spodrsrlajem, vendar so kljub temu dali tisto, kar ta kompozicija da temu velikopetkovemu opravilu. Turobnost in nazadnje veličastje z magoslavljem!

Vsi smo bili veseli, da se je pridružil temu zboru naš dobro znani tenorist Charlie Guardija. Veliko je pripomogel k učinkovitosti skladbe, posebno še, ko so jo še enkrat peli po končani sv. maši in nas vtopili v meditiranje. Kdor je ta večer prišel v domačo cerkev, mu ni bilo žal. Seveda — več bi nas lahko bilo!

Na Veliko soboto zvečer smo domačo cerkev lepo, zares lepo posadili. Že ob začetku prvih velikosobotnih obredov nas je bilo precej. Mnogi so jim sledili z vso pozornostjo, ker domača obredna govorica jim zdaj odkriva še le lepoto ceremonijala in besede.

Ta dan — kot tudi na velikonočno nedeljo — je cerkveni zbor močnejši kot običajno. Belosmi done mogočno. In letos je Charlie Guardija dodal svoje pesmi „Kraljica nebeska“, katero so peli v prejšnjih letih v latinškem besedilu „Regina coeli“.

Tudi velikonočna nedelja je bila sončna v naravi in sočna pred našo cerkvico, sončna v njeni notranjstvi. Spet smo jo lepo posadili. In takrat so notranjo sončnost dajali spet mladi obrazi, katerih je bilo še več kot na Cvetno nedeljo.

Po našem srenjskem zaobljubilju je bila to hkrati naša narodna nedelja, ker je bila druga v mesecu. Velika noč ji je dala svoj pečat.

Župnik Father Richard je v prvem delu pridige zgoščeno podal krščanski smisel tega praznika in je dejal: „V tej veri bo krščanstvo ostalo večno cvetoča pomlad.“

In s tako miselnostjo je potem nadaljeval takole:

„V takem občutju bi rad naprej tudi vodil našo faro, da ne bi nikdar zgubila na slovenskem pomenu. Prosim vas, pri tem ostanimo. Čeravno naše število je majhno, imejmo pa ravno vsled tega več duha. In v tem duhu naj za vse nas vsaka narodna nedelja postane ter ostane ena mala Velika noč.“

V tem slovenskem duhu vas hočem letos na slovenski način pozdraviti na velikonočni praznik. Po maši, prosim, mi dovolite, da grem naprej v ozadje cerkve. Tam bi vas rad osebno pozdravil s tem, da vam vsakemu dam pirh, katere smo za vas napravili v farovžu za ta najlepši praznik.“

Delitev pirhov in otrokom še po eno pomarančo je tako presenetljivo razveselila in trenutno duhovno povežala našo srenjo, da je v srčnosti zazarela. Mlado in staro se je veselilo te nazaj prihajajoče lepe narodne navade, ki nas sredi hrupnega New Yorka spominja na preteklost in nas znova odeva v lepoto občutja, ki so vladala na velikonočni praznik okoli naših belih cerkva na Slovenskem.

Tam sta si fant in dekle pirhe izmenjala, ker sta se rada videla in srečala. Tokrat pa se je naš Father Richard srečal s svojimi farani na star slovenski način.

Srečali smo se lepo. Združeni ostanimo in prihodnjo narodno nedeljo dokažimo, da smo velikonočno pridigo zares poslušali. — 12. maja —, ki bo hkrati ma-

terinska, se zberimo, kot smo se na vstajensko.

Tone Osovnik

V kakšnih oblekah bo Kres nastopil

CLEVELAND, O. — Čas beži in dan nastopa, 11. maj, bo kmalu tu. Spored za nastop je sestavljen in je treba še samo vaditi. Toda treba je tudi pripraviti obleke in to veliko. Tisti, ki so že nastopili, imajo že slovenske narodne noše. Tisti, ki bodo nastopili prvič, jih imajo v delu. Kar precej žena in deklet na St. Clairju, posebno ga. Rozalije Zupančič, je te tedne zaposlenih s tem šivanjem.

Ni lahko dobiti vseh vrst blaga, ki je potrebno za narodno nošo. Malo je trgovin, kjer prilajajo okraske, ki se prišijejo na narodno nošo. V teh so kupovali vsi člani. Kdor je prišel prvi, je blago dobil in morda tudi poceni. Tisti, ki so prišli pozneje, se plačali več, če so sploh še kaj dobili.

Belokranjske narodne noše nam bodo posodili člani Belokranjskega kluba. Nihče ne pošoja rad takih oblek, pa za enkrat jih bomo že preprosilili. Te bo treba pravilno razdeliti, ker sicer bo na zadnje dobili najmlajši plesalec največje hlače. Dekleta si bodo že pomagala. Med tem, ko bo mati pobrisale nogo, bo dekle podšilo tam, kjer je ohlapno in razpustilo tam, kjer je preozko, pa bo že vprašalo: Mama, ali mi je prav?

Pred leti so si dekleta kupila dandelnje, da so nastopila pri Kresu. Sedaj je lov na te dandelnje. Pet jih že imamo, še enega, pa jih bo dovolj. Za drugo skupino pa so dandelnji v delu. Tako bomo imeli za nastop dve vrsti dandelnjev, gledalci pa bodo imeli priliko videti kar tri vrste. Pa naj si gledalci sami razložijo to čarovnijo.

Prav tako so v delu obleke za umetne plesce. Obleke za rožmarjetice so v glavnem že tudi dokončane.

Ne bomo pa naštevali oblek, ki jih bodo imeli starešina, nevesta in drugi plesalci v solo plesih.

Tako bo vse novo na nastopu. Edino staro obleko bo imela žena, katero bo mož vrgel pod most. Za tak primer pa res ni potrebna nova.

Manjka nam še obleka za starčka. Težava je v tem, ker karkoli obesimo fantu, izgleda še vedno mlad.

Manjka nam tudi obleka za ptiča. Pa do nastopa je še tri tedne in do takrat se bo izcimila taka obleka, ki bo dala dekletu vsaj malo obliko ptiča.

Odbor

Teško je vse razumeti

Paterson, N.J. — Tega in onega izmed nas morda moti dejstvo, da skuša Sv. stolica navezati stike s komunističnimi režimi. Naj navedem nekaj stavkov iz pisma prijatelja v Evropi, ki ta prizadevanja od blizu opazuje. Takole pravi:

„Tu je mnogo novega, silni poskusi Vatikana, da bi omilil pritisk komunizma na Cerkev, ki na vzhodu umira. Velike so žrtve, menjavajo se osebe, zasluzne, pa režimom neljubje. Težko je vse razumeti. To so časi, ko „odhajamo gori v Jeruzalem“, ko moramo bolj molčati, manj pridigati in delati, pa več prenašati. Zdi se mi, da je tale čas najtežji za emigrante. Zato mnogi, ki bi radi ostali na površju in kaj pomenili, zdaj skušajo obrniti jadra po vetru.“

Pri nas doma je vendar v primeru z ruskimi razmerami ali z razmerami v satelitskih državah (Bolgarija!) manj hudo. Kljub temu število vernikov pada. Če bodo te razmere trajale, bodo tudi doma postali „mala čreda“ tisti, ki bodo vzdružali.“

Drug prijatelj pa piše: „V Slo-

veniji je vedno hujši pritisk na duhovščino zaradi uspehov pri mladini in na katoliški tisk, ki oostaja pogumnejši. Rdeči zmaj se boji prebujenja, do kakršnega je prišlo na Češkem, pa bi ga rad že v kali zatrl.“

Rev. dr. Fr. Blatnik, SDB.

Koncert pri Sv. Janezu v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — Slovenski in angleški zbor pri Sv. Janezu prireja koncert v cerkveni dvorani na 84 in Cold-spring v soboto, 18. maja, ob sedmih zvečer.

Vsi rojaki in rojakinje prisrčno vabljeni! Ne zamudimo lepe prilike za kulturni užitek v domači sredi in ob domačem kulturnem bogastvu!

L. M.

Vesli iz Slovenije

V Jugoslaviji 900.000 ljudi brez dela

Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije je 29. februarja azpravljal o brezposelnosti. Izprava je bila na osnovi poročila zveznega sveta za delo.

Vsa razprava je potekala v težkem vzdušju, kajti iz vseh poročil in napovedi je bilo razvidno, da ni prav nobenih izgledov, da bi se vprašanje brezposelnosti aoglo v prihodnjih letih zadovoljivo rešili. Za to ni osnov, pač pa je vse polno znakov, da bo šla nezaposelnost nezadržno naprej in bo postajala celo večja. Tako odijo, da bo do leta 1970 v Jugoslaviji kar 900.000 ljudi brez dela. Se pravi: brez sredstev za življenje. Med brezposelnimi bo celo 540.000 strokovnjakov in kvalificiranih delavcev. V najboljšem primeru bo po zadrževanju nekaterih mogoče ustvariti 20.000 novih delovnih mest. To na seveda samo v spremenjenih pogojih.

Da bi ublažili brezposelnost, o na sestanku predlagali, naj bi ljudje z dežele ostajali tam ter se posvečali poljedelstvu, ostale brezposelne delavce pa naj bi po možnosti nameščali v nekmetijskih dejavnostih in to v družbenem kakor tudi privatnem področju.

Sedanji komunistični oblastniki sami ne vidijo prave rešitve za brezposelnost. Tolažijo se s tem, da bo veliko brezposelnosti tudi še v prihodnjih letih odražalo na delo v inozemstvo, odkoder jih bo pa seveda nekaj prišlo nazaj.

Pri zaposlovanju brezposelnih o pa bili na sestanku mnenja, da pri zaposlovanju mora veljati ekonomski vidik. Se pravi: pri kakih pogojih mora imeti prednost tisti, ki mu je zaposlitev dinir vir dohodkov. Nekateri so vili tudi mnenja, da naj v vprašanju brezposelnosti preučujejo regionalni vidik zaposlovanja.

Na sestanku je bila za sedanjo komunistično upravo najhujša obtožba porazna ugotovitev, da so tovarnah zaposleno delavstvo nima več čuta gotovosti, stalnosti. Delavci so v večnem strahu, da bodo izgubili delo, ki vidijo, da gospodarstvo ne more nikamor naprej in je povsod vedno več brezposelnih, ki vsak dan hodijo trkat na vrata ter prositi za delo in zaposlitev.

Jasno, da tako razpoloženje ne vpliva na delavca, da bi se z veseljem posvečal duhu. Da bi si delavci zagotovili mesta še z naprej, dostikrat nastopajo proti modernizaciji podjetij in proti nastavljanju strokovnjakov.

Tako delovno ljudstvo na lastni koži čuti „socialne pridobitve komunizma na r o dno-osvobodilnega boja“, ko 23 let po končani vojni nima nobenega zagotovila, da bo jutri še imelo delo in zaslužek za preživljanje in vzdrževanje svojih družin.

— Teksas je imel 8 glavnih mest, predno je postal država.

poda

KRES v soboto, 11. maja

ob 7:30 v SND na

St. Clair Ave.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Priznanje zvestobi

Kakor je bilo že poročano, je Hranilnica in Posojilnica slovenskih župnij v Torontu ob svoji desetletnici določila skromno nagrado slovenskemu kulturnemu delavcu v zdomstvu. Za to določena komisija je izbrala profesorja in kiparja g. Franceta Goršeta iz New Yorka, ki naj bi nagrado prejel. Ker se g. kiper zlasti ob velikih praznikih rad mudi v Torontu, zato je odločil, da bo nagrado dvignil sam osebno.

Za to priliko so se sestali vsi trije odbori — upravni, kreditni in nadzorni — k slavnostni seji, na katero so povabili tudi dragega gosta mojstra-kiparja. Seje je bila v torek zvečer, 16. aprila ob polni udeležbi. Predsednik g. Peter Marček je častnemu gostu najprej predstavil člane odborov in poslovedbo, nato je pa imel kratek nagovor tako odbornikom kot gostu.

V nagovoru je povdaril, da je glavna skrb odbornikov dobro gospodarjenje s članskimi prihranki, da bi bili tako člani-vlastelji kot člani-dolžniki deležni čim večjih finančnih koristi. Tako z dobrim gospodarjenjem bližnjemu pomagajo k polnosti njegovega življenja. Se več, gospodarska trdnost članom pomagajo, da morejo težiti k polnosti tudi v duhovnem oziru. Tako so tisti, ki iz idealizma dajejo čas in sposobnosti v Hranilnici in Posojilnici, posredno še pospeševatelji duhovne strani človekove polnosti, obenem pa bogatijo svoje življenje, ki mu brez službe bližnjemu nekaj velikega manjka. Od časa do časa pa vodimo nakloni tudi kako kapljico svojega prizadevanja kulturnim podvigom. Tak primer je denarna nagrada ob desetletnici v vsoti \$250 g. Francetu Goršetu, ki je velik Slovenec, kristjan in umetnik. Takega ga je izoblikovala domovina, tak ji je služil in še vedno služi slovenskemu imenu, ko v širnem svetu razkazuje slovensko ustvarjalno kulturo. Kljub trdotam življenja je ostal zvest slovenstvu, krščanstvu in umetnosti, to je svojemu poklicu.

Nagrajenec se je ob prejemu nagrade prav lepo zahvalil. Nič manj kot nagrade je bil vesel pozornosti, da se ga je spomnila in ga na tak način počastila slovenska ustanova. Del nagrade je takoj odstopil Slovenski kulturni akciji v Argentini. Nato se je s člani odborov še dolgo zadržal v prijateljskem razgovoru. Ob prigrizku so se razgovarjali o njegovih načrtih za bodočnost in so obujali spomine na dni, ko so gradili prvo slovensko cerkev v Kanadi, cerkev Marije Pomagaj na Manningu. Ta je bila v Kanadi prva priča umetnika-kiparja Goršeta. Večer je bil lepo in prijateljsko srečanje.

Por.

Bodimo dobre volje!

Dnevi brez sonca so žalostni, težki in neprijetni. Takim dnevom je podobno življenje v družini, kjer ni dobre volje, kjer manjka smeha. Vsakdanjost življenja v družini brez dobre volje in brez zdravega humorja postane preveč pusta in enolična. Kaj pa težki trenutki, kadar pridejo nad ljudi, ki ne poznajo smeha; neznanosni so. Razpoloženje v sreči tudi lahko skopi. Dobra volja v smehu je pa tista, ki izravnavala valove življenja, da se strmin ne bojimo preveč, da nas globine ne strašijo in nas gladina ne dolgočasi.

Sidney Smith (1771-1845) je lepo dejal: "Bog nam je dal bistrost razuma, okus, svetlobo in smeh, da bi bili deželi našega romanja bolj sončni."

Očetje in matere, dajte otrokom in mladincem več sonca, sonca v domu in na vrtu, na izletu in na poti v cerkev, ob praznikih in v delavnih dneh. Potem se vam ne bo treba bati, da bi zbežali od doma. (Iz enciklopedije življenja zbral Christopher.)

Lepote Švice in Slovenije

Na Veliko noč se je mudil med Slovenci v Torontu dr. Karel Vojska, ki je prišel na obisk v Kanado in Združene države in sicer iz Švice. V Švico je dr. K. Vojska prišel iz Slovenije pred štirimi leti, ker si je izbral svobodo. Na velikonočno nedeljo po petih litanih se je zbralo lepo številno prijateljstvo v dvorani Marije Pomagaj na Manningu. G. župnik Prebil C.M. je pozdravil in predstavil dr. K. Vojsko in omenil tudi njegovo trpljenje, ki ga je moral prestajati 10 let po z.v. osvoboditvi.

Nato je spregovoril dr. K. Vojska sam. Govoril je ob skioptičnih slikah. Navzoče je popeljal najprej med krasote Švice, švickih naselij, gora in mest. Nato pa so se razgrnile pred očmi epote Slovenije. Po naravnih epotah Slovenija nič ne zaostaja za Švico, le bogastva in svobode, ki je v Švici doma, Slovenija pogreša. Za konec je dr. K. Vojska pokazal še nekaj slik iz življenja Slovencev v Švici, zlasti osirotelo družino Žekar, ki ji e oče, domobranski oficir, pred smrtjo umrl na posledicah trpljenja, ki so mu ga prizadejale nacistične in komunistične ječe.

Por.

Družabno srečanje ob Galeriji umetnosti

Majhen dogodek, a je omembe vreden in gotovo spada v kulturno kroniko. Dr. Vojnomir Bratina in njegova soproga zdravniška dr. Slavka v Torontu imata dobro oblikovan čut za lepoto, vodisi da umetnik to lepoto poze, zapiše, nariše ali upodobi v rdi materiji. Ljubezen do umetnosti jih že priganja do mecenstva. V svojem domu na Bracondale Hill sta zbrala in uredila kar malo galerijo slikarskih in kiparskih del, med katerimi predladijuje Goršeta.

Da bi lepoto teh del pokazala tudi drugim, sta povabila za Veliko noč zvečer slovenske izobražence in ljubitelje upodabljanja umetnosti na ogled teh del in na prigrizek. Tako sta pogostila še 50 gostov, ki so uživali lepo to umetnosti in zraven okušali dobrote mize in kuhinje. Povabilo na to družabno srečanje ob galeriji umetnosti je bilo tudi na čast umetniku-kiparju Francetu Goršetu. Bil je sam navzoč in je gostom ljubeznivo razlagal in odgovarjal ter jih vodil mimo svojih stvaritev. V Bratinovem domu je zbirka kakih 38 del iz Goršetovega ateljeja. Dopršil jih je v letih med 1953 in 1968. Poleg Goršetovih del so gostje videli tudi nekaj Maleševih slik. Med gosti je bil tudi slikar Božo Kramolc in nekaj njegovih del.

Tako je majhen dogodek služil veliki misli: lepoti, kakor jo vidi in drugim upodobiti umetnik ter družabni povezavi med ljudmi, ki se malokdaj srečujejo in si redko sežejo v roke. Hvala dr. Bratinovim in kiparju Goršetu.

P.M.

Telovadni nastop in majski ples

TORONTO, Ont. — STZ Torontu javlja, da pripravljata telovadno akademijo za soboto večer, 4. maja 1968. Na programu so preskoki, bralja, drog ter dvovišinska bradlja za dekleta. Na orodju nastopi nekaj najboljših telovadcev Kanade, ki sedaj va-

dijo za izbirne tekme za olimpijado v Mexico City.

Posebna privlačnost bo nastop clevelandskih deklet v simbolični vaji po melodiji Hoffmanovih pripovedk, ki jo je sestavil in naučil g. Janez Varšek.

Enournemu pestreemu telovadnemu programu bo sledil majski ples. Igral bo Intiharjev orkester. Med akademijo bodo razdeljeni tudi pokali, katere so si priborili naši smučarji na zadnjih smučarskih tekmah v Bancroftu.

Pomlad je čas nastopa mladine, zato le pridite pogledat, vsi ste prav pritrčno vabljeni!

STZ Toronto

Na koncert vabijo

TORONTO, Ont. — Združeni pevci Toronto-Hamilton se enkrat pritrčno vabijo na koncert narodnih in umetnih slovenskih pesmi.

Koncert bo v nedeljo, 28. aprila 1968, ob 5h popoldne v dvorani Slovenskega doma na 864 Pape Ave.

Nastopili bodo mešani zbor, moški in ženski in bodo zapeli kakih 13 pesmi. Ljubitelji slovenske pesmi — kateri Slovenec nima rad svoje pesmi! — prav lepo vabimo k obilni udeležbi. Lepa pesem prinaša posebne užitke. Velika udeležba bo tudi priznanje in zahvala za trud pevcem in pevkam, ki so toliko večerov in popoldnevo žrtvovali, da so koncert našli. Zato pa, pridite, bomo zapeli, kličejo

Združeni pevci

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

XLVIII

Pri gospodarju, ki sem odšel od njega v vojsko, se ni dosti spremenilo. Gospodar sam se je med vso vojsko nekako izmotal, da mu ni bilo treba iti iz Ljubljane, otroci so bili pa še premaladi za vojsko. Tako sem prišel skoraj, kakor bi prišel domov. Sprejeli so me z iskreno radostjo in v vsi smo bili veseli. Takoj sem tudi vedel, kje prijeti za delo in v par dneh sem že poživljal in prepeval s par iskrimi konji po Ljubljanskem polju proti Ježici, Črnučam in dalje proti Domžalam. Najprej sva se na tej prvi poti veselo pozdravila z Andrejčkovim očetom, g. Severjem — ježenskim županom. (To je z očetom Janeza in Franceta Severja, ki sta sedaj v Cle-

velandu, oba znana in spoštovana v vsej slovenski emigrantski družini v Ameriki in drugod.) Pri Alešu, v staroznani in sloveči gostilni, sem se samo oglašil in ga naročil eno šilce, nato pa že mislil na Rogovilca, istotako slovečo gostilno, kjer sem nakrmil konje in — sebe. Sebe sem samo s telesno hrano, pač pa tudi nasitil svojo radovednost. Očeta Blaža, brata od vdove in gospodinje, Rogovilčeve matere, sem našel pred gostilno sredi dvorišča z brezovo metlo v rokah. Cistil je konjske fige po dvorišču. On je bil oskrbnik graščinske pristave, ki je stala vrh klanca med Podborštom in Dobrovo ob cesti, po kateri sem jaz vozil, to je Dunajski, žito v mlin in moko nazaj v Ljubljano. To je tam, kjer sem pred leti ugledal tisto drobno deklico, ki se ji potem pisal od vojakov eno karto. Oče Blaž ali po Rogovilčevu stric Blaž je imel doma na pristavi veliko družino in so lahko ponaredili zlasti, ker je imel tako pridno ženo, da je za vse skrbela. Tako je bil stric Blaž skoraj polovico časa pri Rogovilcu in je nekoliko pazil, da niso posli ali kdorkoli sestre, vdove okoli prinašali. Rad se je pa tudi udeležil kake konjske kupčije kot mešetar in je potem rad posedel v družbi prekupčevalcev pri likofu.

Veselo sva se pozdravila in sem kmalu nato v razgovoru izvedel, da je tista drobna deklica, ki sem ji pisal od vojakov karto, še pri Rogovilcu. Bila je namreč njegova hčerka in bila že več let v službi pri Rogovilcu, ker deklica je bila pridna kot mravlja. Konj mi sploh ni bilo treba samemu opravljati: oče Blaž je takoj poklical Reparjahlevarja, da jih je on nakrmil in napojil, midva sva jo pa pomaknila v gostilniške prostore, da smo se pozdravili z Rogovilčevim družino — mamo, Tončko, Franceljnomo in Minko. (Minka je pozneje obolela na živcih in so jo poslali nekam blizu Celja v neko okrevališče za take bolezni, kjer je doživela okupacijo Nemcev, kateri so vse take bolnike pokončavali in je bila najbrž sežgana nekje v krematoriju. Ne vem pa nič točnega, kako se ji je zgodilo in sploh ne vem, če kdo ve kaj bolj natančnega — ker ti isti časi so bili strahotni, grozni in nihče se ni mogel in smel zanimati, kaj se godi in kje je brat ali sestra. Bog ji je bil gotovo usmiljen sodnik, saj je bila

v resnici dobra deklica.) Seveda je kar kmalu stal liter pred nama in tudi na krožniku nekaj, da se je vino bolj prilagalo. Predno sem odšel naprej proti Domžalam in Viru, sva se pa v kuhinji pozdravila tudi s tisto deklico, ki sem ji od vojakov pisal karto. Bila je še vedno tako prijazna in ljubezniva kot vedno in še danes.

Po vsej poti se ni zgodilo kaj posebnega. Fingrtova dekleta v Trzinu sem pozdravil, potem se se pa za trenutek ustavil v Depalji vasi ob gostilni, ki je stala pri odcipu z Dunajske, k trzinškemu kolodvoru. Tam je bivalo pri svoji teti prijazno dekle, doma iz naše občine Dobrova in od tam sva se poznala. Njen brat je bil moj sošolec in pri Orlu sva skupaj telovadila in na pamet sva gulila "Zlato knjigo". Tam ob gostilniškem vrtu je nekaj pospravljala, pa sva se mimogrede malo pozdravila. Tam sem jo potem še večkrat videl, nato pa v tem neumljivem svetovnem vrvežu popolnoma pozabil nanjo. Zlasti še, ker mi je žena takoj po poroki naročila, naj sedaj na vse druge ženske pozabim, le nanjo nikdar ne smem. Kakor jo vedno in v vsem ubogam, tako sem jo tudi v tem.

Lansko leto, ko sem dal oglašit v prošnjo v Ameriško Domovino za popravilo dobrovske cerkve, se mi je pa ta "pozabljenca Francka" oglašila iz Floride s pismom, v katerega je priložila dar za popravilo cerkve na Dobrovi in pripisala nekaj spominov na tiste čase in pritrčne pozdrave. Zares sem bil veselo presenečen ob tem pisanju. Sedaj se piše Kurent in stanuje na 1500 Magnolia, Smyrna Beach, Fla.

Pa že sem jo, mahal skozi Stob (iz katere vasi je izšel znani gestapovec Lado Miller) in Domžale na Vir k Gvardiju (Majdičev mlin), v katerem so bili še isti ljudje kot pred vojsko. Seveda smo se veselo pozdravili in takoj sem bil povabljen v kuhinjo k mizi, na kateri je že stal liter z vinom, tam na štedilniku se je pa nekaj cvrlo, ki je oddajalo jakko prijeten duh. Konje so mi spregli in nakrmili uslužbenci, kakor tudi voz s pšenico zložili in ga naložili z moko. Kar pre naglo je potekal čas in že sem moral pograt nazaj proti Ljubljani.

Ker sem o tej poti in prevažanju že večkrat kaj napisal, zato jo sedaj ne nameravam dosti več opisovati; bom se pa na posamezne dogodke in ljudi od časa do časa še povrnil, zlasti na Rogovilčev mamoteto in morda še nekatere. Zakaj sem poleg Rogovilčeve mame zapisal še to, bom že počasi povedal...

Da smo se čez nekaj dni pozneje v Jaršah pri Jesiharju (hvala onemu gospodu, ki mi je potom tega lista sporočil, da ta mlin ni bil Jesiharjev; a mi smo ga pač tako imenovali; čigav je v resnici bil, res ne vem; morda bi oni gospod to in še kaj drugega hotel napisati) in zopet čez nekaj dni pri Franconu v Študi prav tako veselo pozdravili in tudi malo zataknil in pošteno zalili, kar je pri poštenih Slovincih itak stara in poštena navada. Doma smo voz z moko pred trgovino spraznili in ga potem pred skladiščem z žitom zopet napolnili; zjutraj pa na vse zgodaj zopet na isto pot. Šestkrat na teden itd.

(Dalje sledi)

Več tujih obiskovalcev v Španiji

MADRID, Šp. — Tekom letošnjega leta do 15. aprila je obiskalo Španijo skoraj 3 milijone tujcev, 10,4% več kot v istem času lani, je objavilo ministrstvo za informacije in tujski promet.

TONY KRISTAVNIK

PAINTING AND DECORATING

Telephone: 946-8436

Slikarska in plesarska dela zunaj in znotraj. POKLICITE ZA BARVANJE VAŠE HIŠE SEDAJ! Poleti smo ves čas zavzeti. Izvršimo dela po vrsti, kakor jih prevzamemo. Brezplačen proračun — zmerne cene.

Grški režim bi spet rad dobival orožje iz ZDA

ATENE, Gr. — Na pravoslavno Veliko noč je sedanjí ministriški predsednik Papandopolos ponovno izrazil željo, da bi Amerika nadaljevala dobave orožja, ki jih je lani pretrgala. Poleg starih že znanih razlogov je navedel še novega: ruska vojna mornarica v Sredozemlju bo prihodnje leto še enkrat močnejša, kot je danes, Grčija se pa že sedanje moči zelo boji. Ako bi bili hudomušni, bi vprašali Papandopolosa, ali ne vidi v 6. ameriškem vojnem brodivju, ki križari stalno okoli Grčije ali pa vsaj blizu nje, nobenega omembe vrednega varuštva?

Vlada ZDA vztraja na svojem stališču: Grčija dobi orožje, kakor hitro bo okicala dan svobodnih volitev za novi parlament. Na to pa grška vojaška diktatura še ne misli. Jo bolj zanima vprašanje, kako bi se še bolj utrdila, kot se je. Ne da se namreč zanikati, da je grška javnost postala sedaj precej ravnodušna do dnevne politike in da se ne briga dosti za vladne akcije. Režim hoče razbiti to apatijo z agitacijo vidnih njegovih pristašev, predvsem ministrov, ki hodijo po deželi in govorijo na shodih. Poročila pa pravijo, da niti ravnodušnost ne goni ljudi na take shode, še manj pa seveda želja, da bi občinstvo podprlo režim s svojo navzočnostjo.

Kosygin se vslavlil na poti domov v New Delhiju

NEW DELHI, Ind. — Predsednik vlade ZSSR — Aleksej Kosygin je poletel pretekli teden v Pakistan, da vrne obisk pakistanskega predsednika Ayuba v Sovjetski zvezi. Povsod so ga ljubeznivo sprejeli in častili, pa od njega težko pričakovali, da bi jim dal kako ohrabrujočo izjavo o Kašmirju. Kosygin se ni dal zapeljati, govoril je le o vojni v Vietnamu in o potrebi svetovnega miru. Ponovno se je dotaknil ZDA, ki da s svojo trdovratnostjo zavirajo začetek razgovorov.

Nekajkrat so Pakistanci Kosygina tekom njegovih javnih obiskov pozvali, da pove stališče svoje vlade v kašmirskem vprašanju. Mož na to ni dal odgovora, četudi se je drugače kazal do skrajnosti ljubeznivega.

Ko je bil obisk v Pakistanu pri kraju, je Kosygin na poti domov skočil še naglo sem na krateg pogovor s predsednico indijske vlade Indiro Ghandi. Zagotovil jo je, da ni sklenil s Pakistanom nobenega dogovora o Kašmirju. Spor med Indijo in Pakistanom o Kašmirju ima svoj začetek v delitvi nekdanjega britanskega Indijskega cesarstva v Indijo in Pakistan po drugi svetovni vojni. Obe državi sta se zaradi Kašmirja že dvakrat vojskovali.

Poletna noč na Krasu

Zabliskalo se nad Trstljem je v jasni, vijoličasti zastor rahlo odgrnila bliskovica, iz sanj na polju se vzbudila je cvetlica, na vrtu so opojno zaduhтели rožmarini.

Ob pilju žito tiho sanja zlatosrebrno v tišini... mir božji v dolini, — se angel varuh k dušam sklanja.

Se angel božji sklanja h Krasu nad žitom zlatim v dolini, srebrni se nežno v mesečini kot beli kruh ob Kruhu večnem v času.

Bršljanski

Ženske dobijo delo

Delo za žensko. Iščemo žensko za čiščenje, en dan v tednu, na 357 E. 255 St. Kličite RE 1-0351 v ponedeljek, sredo ali četrtek po 4. uri pop. (83)

MALI OGLASI

ROJAKI POZOR!

Izvršujem vsa zidarska, mizar-ska in plesarska dela, dobro in po zmerni ceni. Za pojasnila kličite: 432-1727. — (81)

V najem

St. Clair Ave., in E. 77 St., 6-sobna duplex hiša, čista, odra-slim, nobenih živali. Na 980 E. 77 St. — (81)

Hiša naprodaj

Ljubka 4-sobna enodružinska, 1 spalnica, klet, garaža in pol, krasen lot, pri E. 185 St. Za ogled pokličite 942-3852. (81)

V najem

3-sobno stanovanje zgoraj, s kopalnico, toploto in vročo vodo. Tudi garaža na razpolago. Na E. 66 St. od St. Clair Ave. Tel. 431-9183. (82)

Stanovanje išče

Starejša Slovenka išče manjše neopremljeno stanovanje v okolici cerkve Marije Vnebovzete. Kličite: 761-6509. (81)

V najem

Stiri čiste sobe zgoraj, z garažo, v Collinwoodu novoporočencem ali starejšim, brez otrok. Kličite 681-6010 po 7. uri zvečer. (85)

St. Clair E. 69 St.

Zidano poslopje, 4 stanovanj, dva nadstropja. Najemina petkrat letne cene. Cena \$19,000.

Pri E. 74 St.

4-družinska lesena hiša, vsako stanovanje 5 sob, čisto, na novo dekorirano. \$9400. Kličite

Jack Lorenz

MAIN LINE REALTY

1191 E. 79 St.

HE 1-8182 AC 1-9381 (23,25,26 apr.)

NI MU ZA UMETNOST — Mladi Rimljan se malo briga za veličastna kipa Trevi Fontana, se je čisto posvetil lovu na novce, ki jih mečejo obiskovalci Rima v vodnjak. Lovi jih z magnetno palico.

SONCE GA BO POSPRAVILO — Koncem marca je ponekod nenadno zapadel svež sneg. Slika kaže v belini sveže stopinje, ki pa jih je sonce naglo zbrisalo s snegom vred.

